

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 pe un an 20 cor.
 pe 6 an 10 cor.
 pe 12 an 5 cor.
 pe o lună 2 cor.
 N-ri de Duminecă pe an 4 cor.
 pentru România și străinătate pe an
 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERȚIUNILE:

de un păgăreș: prima dată 14
 bani; a doua oară 12 bani; a treia
 oară 10 b. de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat

Scrisori solicitate nu se potomok

Apponyi.

Conferența interparlamentară și-a ținut în acest an precum se știe ședințele în *St.-Louis* în America, unde s'a deschis în acest an și o expoziție universală.

La conferență și-au trimis delegații toate popoarele culte și Români chiar. Că au luat parte și Români, știm din publicațiunile, cari înregistrau numele delegaților români; din altă nimic. Cu aceste raportul despre activitatea delegaților români s'a încheiat.

Cei ce citesc jurnale vor fi aflând însă și alte lucruri despre activitatea membrilor conferenței interparlamentare.

În decurs de două luni ni-s'a dat prilej să citim într'una despre o activitate febrilă a unuia dintre cei mai cu renume politic, a primului orator din parlamentul maghiar, despre activitatea contelui *Apponyi Albert*.

Apponyi nu mai este om tânăr, în politica de acasă a devenit prin duplicitatea lui și câte odată prin naivitatea lui născută dintr'o vanitate neamăsurat de mare discreditat. Aderenții lui, oamenii, cei mai de căpetenie ai vieții publice maghiare, l'au părăsit unul după altul neputând aștepta rindul lor sub conducerea lui, care țintea într'una la putere fără să-i fi succes.

Cu toate acesta este dintre cei mai stimați politici în țară. Este doară singurul politic maghiar, despre care nici presupune

nu și-ar îndrăzni cineva, că cu orice mijloace să lucreze altcum pentru a ajunge la putere: că va subordona interesele națiunii sale intereselor lui proprii, că nu și-ar iubi mai presus de orice neamul său.

Subscriem și apreciem aceste calități în Apponyi și noi așa dorim să lucrăm. Acest merit netăgăduit vor să-i răsplătească acum Maghiarii din capitală și din întreaga Ungaria, când cu prilejul sosirii lui vor să-l bineventeze.

O fac bine Maghiarii, durere că nu o putem face și noi Români, a căror reprezentanți au sporit numărul membrilor delegaților și altă nimic; durere că nu putem și noi contribui la sărbătorirea lui Apponyi.

Și ce frumos era, dacă și noi am fi putut aduce prinosul nostru de recunoștință acestui bărbat într'adevăr de mari calități.

Vanitatea lui Apponyi ear a eșit la suprafață. Pentru a se arăta cât de mare și pentru a secera aplause — precum să scrie că a secerat, — eară a fost dublu la față.

Între Maghiarii din țara libertăților reale politice făcea politica cea mai intrasigentă kossuthistă și vărsa la ei, de crocodil, că acest element viguros, și lucrător — de silă, căci mulți între dinșii sunt de pânura lui Krivány, în conferență pledează pentru raporturile de drept public necunoscute până acum dintre Ungaria și Austria, raporturi, cari duc la un fel de independență kossuthistă a Ungariei. Și nu i-a trecut ni-

mic din vedere, de ce putea să se folosească în favorul nației sale.

Arangearea raporturilor dintre Ungaria și Austria vor Ungurii să o facă țară noi; politica passivistă ne-a adus acolo, că și de voiam, nu mai puteam avea cuvânt în chestie — nici odată nu am abzis și nu vom abzice de critica afacerilor, când aceste ne ating pe noi.

Și-a permis contele Apponyi să-și laude țara, neamul, ca și cum seamăn afară de Englezii din Britania și Americanii din Statele Unite Ungurii n'ar mai avea.

Și a zis Apponyi, că abia de patruzeci de ani Ungaria este egală în puteri intelectuale, și morale cu America și ori care țară cultă din lume. A făcut Ungaria progrese mari în agricultură, industrie, comerț, arte și în știință, încât Ungurii pot concura cu cele mai mari națiuni pe terenele aceste și să presentă plini de ambiție și între Americani chiar.

Apponyi are drept, păcat că nu s'a folosit de argumente statistice.

N'a amintit că în numele culturii și a progresului intelectual-moral guvernul maghiar a încâis școlii slovace, șerbăști, a desființat în numele libertății societății, și a oprit întemeierea altor nouă, că în numele luminei scoate din școlile naționalităților limba maternă prin obligarea propunerii până la absurditate a celei maghiare — că din considerațiuni economice-finanțiare se vinde

O LACRIMĂ.

Pro memoria.

Par' că îl văd înaintea mea. Și e mult, sunt ani trecuți de când nu l-am mai văzut, — și nici l'oi mai vedea; căci pe cărările vecinicii își îndreaptă el pașii acum, în lumea celor-ce au fost, în lumea umbrelor...

Și totuși, atât de viu îmi răsare în amintire, înalt ca un paltin, cu ochii mari negri, rotitori, ale căror privire părea a voi să încușure privirii tale scrutarea unei taine, a unei dureri ascunse, ce i-ar putea tradă oglinda inimei...

Cornel Pop Păcurariu nu mai este; el trăiește numai în amintirea prietenilor săi, ca un om care trăind a muncit, muncind a îndurat multe decepții și a murit, — ne mai putând suporta chinurile vieții...

Nu a mai putut suporta chinurile trupului, ale acestei haine a sufletului său senin, încrezător și blând, ... el a murit ca martir al durerii, după ce a trăit în martiriul jertfei și abnegației pentru o idee mare: jertfă pentru neam!

Cel dintâi condamnat redactor al „*Tribunei*” din Sibiu de strălucită „ducere aminte, în

procesele politice, a fost primul ei redactor responsabil din era Slavică, *Cornel Pop Păcurar*.

Un suflet blajin, crescut în seminar, adăpat la sfânta doctrină alui Iisus, iată în ce regim și-a făcut el osânda de un an de zile:

„Carcerul, în care sunt ținuți atât osândiții ordinari cât și cei politici, este la fel: de șapte pași lungime și cinci pași lățime; înălțimea un metru și jumătate; ferestrele, cu duble gratii, sunt mici, înalte încât nu se poate vedea nimic afară. Într'o asemenea celulă sunt câte 5—7 deținuți. Paturile de scânduri, o saltea de paie, și o pătură groasă pentru acoperit. Pernă nu este. Latrina (un ciubar acoperit cu o scândură) este înlăuntru, în zidul carcerii, de unde se ridică în fie-care zi odată, dimineața, spre curățire. Ea răspândește un miros nesuferit și dăunător sănătății...

Toți osândiții sunt duși la aeliere, unde lucrează dela orele 5 dimineața până la 6 seara.

Osândiților în procese politice, la cerere, Tribunalul are dreptul a le ierta munca în atelier.

Cetitul jurnalelor, fumatul și ori-ce beutură spirituoasă nu li-se iartă.

Mâncarea este: 700 grame pâne neagră și furtură odată pe zi, la amiază, o ceașcă, Dumineca li-se pune în ceașcă între cartofi, fasole, varză, etc. câte-o bucată de carne.

A scrie acasă li-se iartă odată în două săptămâni. Tot așa cu vizitele: se permit odată în două săptămâni. Pentru osândiții politici, procurorul poate permite când vrea. Vizita se primește în cancelaria inspectorului de temniță, care este și el de față.

Cine se abate dela regulamentul temniței, se pedepsește disciplinar: singur într'o carceră, fiare la gât, apoi pe mâni și picioare și post, nu i-se dă decât pâne și apă. În cas de recidivă la nepăzirea regulamentului, sunt ținuți în carceră, unde patul e o simplă scândură, ba chiar în carceră neagră, unde pat nu e de loc.

Iată regimul, în care primul martir al cauzei noastre naționale, *Cornel Pop Păcurariu*, a împlinit osânda, ce scris i-a fost s-o poarte!

Ș'apoi obosit și istovit trupește, drumul pribegiei l-a apucat blândul Ardelean, modestul teolog, pentru a-și găsi o pâne, ce nu i-se dă prin deschizătura ușii zăvorâte...

Dar urme lasă, adânci brazde taie în făptura omului regime ca acela, căruia jertfă i-a căzut succesul de temniță alui Păcurariu, popa *Macavel*...

Și din falnicul făcău din Șard ce s'a ales? La 22 Maiu (5 Iunie) 1901 primesc d. la *Cornel Pop Păcurariu* următoarele șire:

Cel mai excelent profesor și medic îl recomandă ca remediu cu efect

contra morburilor de plămâni, afecțiunilor organelor de respirație, precum: bronhită cronică, tusă convulsivă.

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacia să capătă în sticle de 4 cor. Sa fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvizzera).

Sirolin

perina din urmă a contribuitorilor — că în numele libertății cugetării să închid toți fiii țării care îndrăznesc a critica faptele unui guvern, care convins și el de absurditatea proiectelor prezentate de dînsul — sub pretextul mării neamului său imbată o țară întreagă, se susține la putere și exploatează credulitatea fiilor buni dar naivi ai țării — în aplausele cărora umple temnițele statului cu fiii, care îndrăznesc să protesteze contra unei politici de șarlatanerie, n'a spus-o nici aceea, că în străinătate guvernul și oamenii săi își apără liberalismul prin o lege despre naționalități care nu s'a mai aplică, care s'a scos din praxă prin legi, care fac iluzorii toate dispozițiile acestei legi.

Prestigiul unei țări, a unui neam se ridică prin sinceritatea expunerii faptelor și a împrejurărilor. Apponyi a făcut scamatorie de fraze bombastice fără a se sfii de perfidia vorbelor.

Când toată lumea știe, că lucrul nu stă așa cum a vorbit Apponyi, când Americanul l-a ascultat pe laudărosul conte din curtoasie numai, să te miri oare, dacă din America până în Budapesta nimeni nu l-a felicitat pentru frazele-i sfornăitoare?

Gazetele din lumea mare nici act n'au luat așa zicînd despre politica de Magyar Misi a lui Apponyi — nici noi nu vrem altă — decât să facem atenți pe cetitorii noștri, că raporturile gazetelor ungurești n'au sosit dela bioururile de informațiune politică din lumea mare, ci... de pe masa de scris a lui Apponyi, care eară vrea să convingă pe Unguri, că dînsul este cel mai mare fiu al lor, dînsul este bărbatul chemat să i-a frinele țării în mână.

Vindex.

Din Bucovina.

— Alegerea suplimentară în dieta

Bucovinei. În urma decedării baronului Nicolae Mustatza, a ajuns vacant mandatul unui deputat în curia a doua a marelui proprietar. Conform dispozițiilor regulamentului țării și de alegere în dieta țării s'a scris o nouă alegere suplemen-

tară pentru mandatul vacant, care va avea loc în Cernăuți Marți în 25 Octombrie n. c. la orele 9 dimineața în sala de ședințe din guvernul țării.

Războiul ruso-japonez.

Știrile mai recente asupra evenimentelor de pe câmpul de război:

La Mueden.

Londra, 7 Octombrie. Dela cartierul general al lui Kuroki i-se raportează lui „Standard“ cu datul de 5 Octombrie următoarele:

Trupele ruse în flancul stînga arată mare activitate și primesc mari întăriri. O companie de infanterie japoneză a dat peste o trupă inamică 80 klm. spre nord de Pien-siku. Și la nord de Yanta's a ivit o trupă de călărești rusă constătătoare din zece companii de cavalerie și instruită cu 5 tunuri trăgînd focuri asupra avant-gardei japoneze.

„Daily Telegraph“ raportează din Seoul cu datul de 5 c.: Invasiunea Rușilor în Coreea acum ia o formă hotărîită. Garnizoanele japoneze sunt aici întărite. Ciocnirea se așteaptă.

Londra, 7 Oct. Agenția Reuter raportează din cartierul generalului Oku că Japonzii procură material de război și municiuni din belșug pentru campania de iarnă.

Londra, 7 Octombrie. Lui „Daily Telegraph“ îi se raportează din Tsi-fu cu datul de ieri: Japonzii au transportat patru cîntre tunurile cele mai mari de asediu dela Dalny la Takusan făcînd pregătiri pentru un nou atac împotriva Port-Arthurului. Deoarece vasele ruse afirmative țintesc forțarea cordonului escadrei japoneze, escadra de torpilori japoneză circulă în fața Port-Arthurului.

„Daily Telegraph“ raportează din Tsi-fu: Rușii dreg cu sîrguință întăririle dela Port-Arthur. Chinezii sunt siliți să sevrîșească

munca fără soldă primind numai de două ori la zi mîncare. Se zice că pe apă continuă transportul neîntrerupt.

Tokio, 7 Octombrie. Se vestește, că bateriile de pe litoralul din fața Port-Arthurului au stricat patru vase ruse. Unul a fost prefăcut în țandere. Numele vaselor nu se știe.

Asupra situației.

„Național Zeit“, publică dela un colaborator militar al său următorul articol asupra situației: Pentru a aprecia exact succesele de până acum ale Japonezilor, trebuie să ne amintim că la începutul ostilităților nimeni nu putea presupune că Rusia va lua ofensiva, adică va pătrunde în Coreea. Deși nu se putea trece cu vederea că de departe sta ea înapoia adversarului său în ce privește pregătirile de război, acesta, prin paralizarea flotei ruse, își crease imediat mîni liberă pentru ofensivă, pentru care armata sa luată în întregime ei era gata și putea fi întrebuintată mai repede decât înlesnea Rusiei liniu siberiană întreruptă de lacul Baical aducerea de forțe și material de război suficiente. Păreră tuturor specialiștilor era așa dar, că Kuropatkin își va strînge forțele în ținutul Liaoyangului și aci va primi lupta decisivă numai când ele vor fi îndestulătoare și că la caz de nevoie, dîndu-se înapoi încet din fața adversarului mai puternic, se va retrage până la Sungari. Căci întreaga regiune muntoasă, ce se întinde dela Liaotung în direcție nord-vestică și de departe terenul de înaintare al armatei ruse de Coreea, e așa de pustie de drumuri în cât nu se poate face aci un război mare. Bine înțeles că Kuropatkin a trebuit să caute a ajunge cât mai repede posibil în atingere cu inamicul său și a trimis un detașament întru întîmpinarea lui până la granița Coreei. Fiindcă acesta n'a procedat cu precauțiune și cu dibăcie la lălu și astfel nu și-a părăsit poziția la timp, armata rusă a suferit o înfrîngere și câteva pierderi dureroase, dar aceasta n'avea nici o importanță pentru decursul ulterior al războiului. Armata japoneză de sub comanda lui Kuroki avea acum înaintea sa o sarcină foarte grea, și anume să treacă niște munți aproape fără căi și sălbatici, în întindere de aproape 200 kilometri în direcția spre Mukden. Trecerea a reușit, și aceasta e un succes însemnat: ea dovedește pe de o parte iscusița armatei japoneze în învingerea dificultăților tehnice, iar pe de altă i-a adus avantajul foarte prețios și mai tîrziu foarte bine folosit al poziției de flanc în contra armatei ruse, dacă ea, atacată dela sud, ar fi fost constrînsă să-și razime aripa pe munte. Înaintarea aceasta foarte îndrăznească și grea a lui

„Îți scriu tocmai fiindcă nu știu ce aș mai dreg. Tocmai mă dote doctorul afară din spital, ca să merg „la aer“. Adecă a văzut că nu mai merge. Inchipuiește-ți un schelet umblător. Inima (cord) mea când bate ca o nebună, când e aproape să stea. În amîndouă casurile mă sufocă. Aceasta miocardită trebuie să fie veche; ea mi-a atacat și plămîni, ce e drept, fără expectorațiuni sîngeroase. Dar nu are să aștepte multe zile Fix*) și Dușu**), pînă ne vom revedea. Al tău amic. „Păcurariu“.

Și nu mi-a mai scris de-atunci. Nu mi-a scris, dar am aflat că venise într'un rînd la Șard (lângă Alba-Iulia), de unde era de naștere și mai are frați, ca „să moară acasă“.

Dar soarta nu i-a împlinit această pie dorință, căci a murit de un glonte fatal, ce și-a tras, din cauza chinurilor nesuferite, în spitalul Colțea din București, în vara acestui an 1904...

Și când îmi aduc aminte de blîndul teolog, de modestul Ardelean, de sufletul acela plin de abnegație, — cu atît mai mult mă cuprinde jalea.

Și îmi reamintesc pe slovacul nostru, pe Gustav Augustini. Îmi reamintesc pe tovarășii de gazetărie și bohemie: Nicoleanu, Popea, Colescu — Vartic, — toți morți în floarea vârstei; pe filosofantul „papa“ Miron, dela „Războiul“, care cincî feciori a lăsat neamului avere... Și când concludia: care este soarta noastră, a gazetarilor români?!

*) George Nicoleanu, fost redactor la „Universul“.

**) Radu Popea, fost ziarist în București.

Nimic nu-l sfînt în lumea asta decât lupta și jertfa pentru neam, — și la rîndul nostru ne vom mulțumi cu o lacrimă pe mormînt, dela prietenii.

O lacrimă las să pice pe mormîntul lui Cornel Pop Păcurariu. „Bebé“.

Impresii și reflexiuni dintr'o călătorie.

De

S. Tamba.

11.

De vorbit s'a vorbit destul, chiar prea mult. Unii au bătut câmpii scoțindu-se mai mult pe sine la iveală, alții au fost la locul lor: scurți și cu duh. A vorbit și-o doamnă, mai bine nu vorbia! Recerînța principală și cea dintîiu a vorbitorului la astfel de ocazii sîrbătorești este: să fi serios. Cel care, nici când spune cele mai serioase lucruri, nu poate fi serios, acela să șadă acasă, sau să lase altora rolul de vorbitor.

Mai mult mi-a plăcut vorbirea Macedoneanului și-a Ardeleanului dela universitatea din Viena. Au vorbit din inimă și la inimă.

Am înțeles c'ar mai fi vorbit dl Dorime-dont Popovici — poporul. Îmi pare rău că nu l'am auzit, fiindcă dupăcât mi-s'a spus, ar vorbi foarte bine. Mai ales fiindcă e Bucovinean, aș fi dorit să-l ascult.

Asta e pare-mi-se tot ce s'a făcut cu ocaziunea aceasta pentru popor și poate cele 2—3 pahare de vin ce le-or fi băut unii. Decursul

serviciului divin — parastasul — lucru de căpătenie pentru popor, nu cred că l-a văzut vre-un țaran.

N'a fost oare păcat să răpești atîtor mii de suflete setoase și dornice mîngăerea de a fi asistat, de a fi văzut și auzit serviciul divin dela acest rar parastas?...

Pe vremea aceea dumnezească n'au putut oare ieși preoții în liber să servească la auzul și vederea tuturor?...

Ce moment sublim ar fi fost, când 10.000 de creștini la sunetul unor treascuri ar fi în-genunchiat deodată înălțînd cu sufletul zmerit cătră slava cerului un ferbinte: În veci pomem-nirea lui!...

Moment înălțător, care s'ar fi încrustat în sufletul poporului pentru vecii vecilor!

Și în locul beuturilor ce li-s'a împărțit țaranilor nu era oare mai bine să i-se fi dat o icoană și-o istorie de-a lui Ștefan, pe care s'o cetească și s'o răcetească fiilor și nepoților de-acasă?...

În felul acesta, cred eu, sufletul lui Ștefan pătrundea mai adînc, sîrbarea putea avea rezultate mai trainice, mai dăinuitoare, nu momentane.

După terminarea vorbirilor ne-am reîntors din nou la mînaștire, unde ne-am urcat în turnul făcut anume pentru clopotul dăruit mînaștirii de însuși întemeietorul ei, de Ștefan cel Mare. E un clopot massiv și mare, numit „Bugă“ care merită să-l vezi.

În drumul spre locuință ne-a bătut la ochi un semn din creștetul unei coline învecinate. Ni-se spusese că — după tradițiune — de acolo

Kuroki trebuie să se folosească de Coreea ca bază, e avizat la liniile de legătură lungi ce duc prin munți și cari în anotimpul nefavorabil numai cu extrema încordare a forțelor tehnice pot fi ținute practicabile și totdeauna sunt expuse primejdiilor de a fi întrerupte, mai cu seamă iarna. Dacă nu era nedibăcia unui sub-comandant, lui Kuropatkin i-ar fi succes să arate la Liaoyang nesiguranta acestei legături. Pentru celelalte armate japoneze era vorba de câștigarea unei baze pe continent și pentru aceasta nu se putea avea în vedere decât Dalny și Niucivang, căci termii în general sunt extra-ordinar de nefavorabili. Era neîndoelnic că aceste puncte vor fi luate dacă Japonia putea câștiga dominațiunea pe mare, și aceasta era prima condiție pentru întreg războiul. Aci stă însemnătatea principală a Port-Arthurului și necesitatea inepioasă a asedierii și cuceririi sale, spre a înlătura ori-ce primejdiu a dominațiunii maritime, care nu e cu totul asigurată prin blocarea escadrei ruse. Dalny și Niucivang au fost ocupate și în luptele ce au avut loc cu această ocazie, victoria dela Kinciu nu putea fi considerată ca un succes de armată de uscat. Cucerirea acestei poziții forma numai condiția prima pentru atacul Port-Arthurului, și despre un succes nu se va putea vorbi decât atunci când va cădea această cetate, ceea-ce nu se știe hotărât când va fi. Din contră, victoria dela Vafangu se poate pune alături cu cea dela Ialu. Nu se știe până acum ce l'a împins pe generalul Stackelberg la înaintarea care a avut de urmare această luptă. Aceasta n'a fost legată de o victorie decisivă, corpul intrat în luptă formând numai un fel de avant-gardă a lui Kuropatkin.

La Liaoyang se putea da o luptă decisivă, căci aci stăteau întregi față în față cei doi beligeranți. Ea nu s'a dat; retragerea la timp a Rușilor a împiedecat-o și acum armatele stau din nou față în față la Mucden; aci iarăși se poate da lupta decisivă, dacă Japonezii nu vor avea motive să o amâne și dacă Kuropatkin nu se simte încă în stare de a lua ofensiva. De aci urmează că succesele Japonezilor nu sunt de loc de natură spre a le putea pune neapărat în perspectivă victoria în lupta decisivă. Avantagiile pe cari le avuseseră la început: o mai bună pregătire, trupe bine organizate, superioritatea numerică, au dispărut; armata rusă, formată la început din crâmpoșe improvizate, slăbită prin numeroasele detașări pentru observarea coastelor, a înaintării inamicului și a asigurării drumului de fier, slabă îndeosebi în artilerie — a fost întărită prin corpuri regulate și astfel organizată probabil că acum e mai tare decât armata japoneză. Pierderile acesteia, după socotelile cari se pot face, au fost mai mari decât ale Rușilor, și înlocuirea lor din ce în ce mai dificilă. O dovadă despre aceasta e convocarea tuturor rezervelor și milițiilor, precum și a recruților înainte de termen. Astfel Japonia își va fi istovit forțele cari în tot cazul înainte de izbucnirea războiului fuseseră greșit apreciate, pe când Rușii își înlocuiesc pierderile cu corpuri europene instruite bine, așa dar își îmbunătățește mereu armata improvizată; din contră, Japonezii nu vor putea aduce ca întregiri decât formațiuni neexercitate; deci își vor înrăutăți armata. Prin întăririle ruse va dispărea și depresiunea ce fără îndoială a cuprins trupele ruse cari dela începutul războiului se aflau mereu în retragere, mereu respinse de adversar.

Știri mărunte la ultimele întâmplări de pe câmpul de război.

Din Pester Lloyd: Zvonurile că ministrul președinte al Italiei, Giolitti, ar fi fost la cancelarul Bülow pentru a pune la cale o mijlocire pentru pace între Rusia și Japonia sunt născociri fără nici un rost. Cei ce le-au răspândit nu-și dau seamă de starea lucrurilor. În adevăr se aud glasuri pentru pace atât în Rusia cât și în Japonia, dar o să mai treacă vreme până să fie ascultate. Afară de acestea e de crezut că Rusia și Japonia se vor înțelege de a dreptul, fără mijlocirea nimănui.

Japonezii au luat ofensiva pe toată linia în potriva lui Kuropatkin. Ziarele engleze dau știri foarte rele pentru Japonezii din preajma Port-Arthurului; dar sunt și de cei cari asigură că lucrările impresurării înaintază regulat și că luarea cetății e apropiată. Dar proorocia aceasta n'o mai crede acum nimeni!

Legea militară care lungeste timpul de slujbă al rezervelor cu 5 ani, pune la îndemâna guvernului 200.000 de oameni mai mult pentru scos afară din țară. Deci material de soldați va fi de ajuns, mai greu, mult mai greu, va fi de avut ofițerii pentru diviziunile cele nouă, când nu mai erau destul pentru rezerva mobilizată până acuma. În Japonia nu există instituția ofițerilor în rezervă. A fost deci până acuma nevoie să facă ofițeri un număr de 400 de cadeți, înainte de a-și fi isprăvit studiile! Apropierea iernii o să-i facă pe Japonezi să grăbească și operațiile contra lui Kuropatkin și contra Port-Arthurului.

— „Lokalanzeiger“ din Berlin scrie că chiurasatele cele nouă din Baltica, patru la număr, fac frumoasă impresie. Dar una dintre bateriile principale e prea aproape de linia apei, așa că pe vreme puțin turburată ar fi anevoie de tot de întreținut. „Sisoi Velichi“ și „Navarin“, sunt

tipuri învechite, au prea mică înțeață, ceea-ce poate fi primejdie nu numai pentru dinsele, dar și pentru toată escadra. Tot așa e cu încrușișătoarele „Dimitri Donskoi“ și „Admiralul Nahimof“. Puterea de luptă a încrușișătoarelor nouă e foarte mică și sunt toate neapărate cu chiurase îndestulitoare; iar încrușișătoarele ajutoare, neavînd de loc chiurasă, sunt fără nici o valoare. Această flotă rusească în ori-ce caz e inferioară flotei japoneze, tot așa și în privința torpilorilor. Totuși avînd în vedere puterea chiurasatelor celor nouă, dacă flota rusească ar merge în Asia răsăriteană și s'ar uni cu vasele dela Porth-Arthur, tot ar avea oareș-care izbândă de așteptat în lupta pentru stăpînirea mării. Dacă însă Japonezii vor scoate din luptă escadra dela Porth-Arthur, înainte de sosirea celei rusești din Baltica, nici sosirea flotei europene, n'ar putea fi de un folos în Asia răsăriteană.

— Intre Taitsiho și Hunho, afară de ciocniri între avant-garde e liniște; dar întinderea fiind mică e cu neputință să nu se ajungă la lupte. Nimic nu e sigur din cele ce se spun în privința hotărîrii lui Kuropatkin de a se retrage la Tienling. Se știe că trebuie să se retragă pentru că nu poate afla dela locuitorii ce se petrece îndărătul perdelei de avantposturi japoneze, deci că nu poate ști unde își concentrează Japonezii puterile pentru a da lovitura. Și dacă nu va ști din vreme, apoi pe un front de una de kim. ca al Rușilor, strămutarea diviziilor dela un loc la altul, în vremea luptelor, nu va mai putea fi făcută. E adevărat că datorită de a iscodi mișcărilor Japonezilor ar fi a cavaleriei rusești, — dar aceștia au grijă de-a o primi cu focuri puternice unde izbește, așa că perdeana de oști din avant-gardă rămâne veclnic trasă și ce să petrece în dosul ei rămâne ascuns în taina cea mai nepătrunsă. Dar, dacă s'ar retrage Rușii la Tienling, situația ar fi aceeași, căci nici acolo Chinezii și Mangiurii nu vor fi mai gata a spune Rușilor ce fac Japonezii și nici avant-garda japoneză n'o să fie mai străvezie perdea în fața Tienlingului decât în a Mucdenului, cum n'a fost nici înaintea Liaoiangului.

Vestea că Hunhuzii au cercat să strice calea ferată la 160 de km. la Nord de Tienling, la stația Kundiulin e gravă pentru Ruși, dacă Hunhuzii sunt organizați și comandați de ofițeri japonezi. Nici nu e nevoie de cifrele fabuloase ce dau ziarele, câteva mii sau câteva sute sunt destul. O întrerupere a căii ferate, acum când poate sosește corpul dela Vladivostok, ar putea avea cele mai rele urmări în privința soartei luptei ce se apropie.

ar fi tras cu săgeata Ștefan în anul 1465, indicînd astfel locul unde să se zidească altarul bisericii. În 1634 biserica a fost dărîmată de dușmanii, dar mai târziu a fost iarăși reînălțată.

Tot în drumul spre locuință am fost martorul unei scene foarte înduioșătoare, din care am putut vedea ce inimă de aur au țăraniîi bucovineni. Erau vro 5 Români adunți în drum. Se vede că doi înși se certaseră rău, gata-gata să se ncaere. Și-au revenit însă oamenii în fire, căci tocmai când treceam p'acolo unul da s'apuce pe după gât pe celalalt zicîndu-i cu ochii plini de lacrimi: „Măi frate dragă, noi am venit aici la paradia a mare a lu Ștefan, și-amu să ne certăm ca Tiganii, să ridă lumea de noi?... Ne bate Al de sus, măi frate!... Și în momentul următor erau îmbrățișați împeunându-și lacrimile și sărutându-se ca doi copii.

Trebuie să te taie lacrimile văzînd atîta inimă!

Ajunși la locuință am stat multă vreme în cumpănă: să plecăm sau să ne lăsăm până a doua zi?... Și după-ce am cântărit noi bine și motivele pro și contra, a rămas pe-a mea: să nu plecăm decât a doua zi. Trei tovarăși mai nedisciplinabili însă, neținînd seamă de votul majorității au tulit-o la gară. Spuneau că s'au tulit de flămânzeală și de călătorit după meșii trenurilor. Noi cei rămași ne-am mai înmulțit în timpul acesta cu unul, cu un bun prieten din București, om c'un singur cusur: să nu-l fi întrebat de-i place brînză sau ba, că era în stare să-ți scoată ochii, — încolo să-l puî la rouă, așa suflet de om.

Ne-am dus și noi la gară să ne zgăurăm la plecarea trenului și să ne luăm adio dela tovarășii dezertori. Ne părea rău pe de o parte că să răznesc de noi, și bine pe de alta, căci nu aveam în odaia jidanului decât 3 paturi și 7 persoane, câte eram, ce dracu era să facem peste noapte?... Când am văzut însă potopul de lume dela gară — căci nu erau numai cei cari veniseră cu noi dinspre Hatna-Hadikfalva ci și cei cari veniseră pe linia de cătră Cernăuți — atunci zic, ne pâlî mila și începurăm a-i capacita să rămână punîndu-le în vedere fel și fel de distracții dar toată truda ni-a fost mazăre pe pîrete; ei nu și nu!...

Văzînd în sfîrșit că nu-i chip de-ai mai îndupleca să-și cârniască vorba, le-am strîns mîna și ne-am întors la tîrtanul nost, oprindune din când în când să ascultăm huetul înfundat al noroadelor nerăbdătoare.

Acasă am ajuns c'o falcă 'n cer și cu alta 'n pămînt de flămânzi ce eram. Da mîncă Tănăsă, când nu-i nimic pe masă. Noroc cu fratele Tiberie, care avusese ascunsă în geantă o cutie zdrăvăne de sardine și cu mult hulița gazdă căreia încă i-se făcuse milă, dîndu-ne nițel lapte, pe care doamna B. iute și de grabă îl prefăcuse într-o ciocoladă admirabilă. Ciocoladă găsiseam la un sfîrșar de jidan din Putna. — De săturat?... ce să te sature, cu atîta golîște 'n tine!...; dar vorba e că ne-am omenit noi bine așa de jumătate.

În decursul cinei ne-am revizuit înc'odată marșruta călătoriei și acceptînd principiul: că în decursul călătoriei de plăcere nu-i bine să te ții de programe, ne-am întors marșruta pe

dos hotărîndu-ne să mergem a doua-zi la Straja și că de aci încolo să nu mai luăm hotărîri cu săptămîni înainte ci în fiecare-zi să stabilim numai și numai programa zilei ce urmează.

După această cumînte decisiune am tras apoi până a doua-zi un puî de somn, numai ca acela!...

Ce bine ne-a părut dimineața, că n'am avut sara mai mult de mîncare să ne încărcăm stomachul!... I-am luat cel puțin hasna somnului.

După-ce ne-am deșteptat ne-am troscănit un piculeț încheeturile întinzîndu-ne care mai de care, ca după un somn dulce tignit. Apoi am început a ne îmbrăca colea... domnește, cu răgaz ne mai avînd cuvinte de laudă pentru hotărîrea luată de cu sara; căci dacă ne țineam de marșrută trebuia să ne sculam cu noaptea 'n cap și să alergăm până la Itarisberg, ca să prîndem trenul. Am trimis apoi să ne caute o trăsură pentru Straja. Până atunci ne-am adunat hodrobelele, am dejunat — tot din mila gazdei — și-am chemat pe jidanca să ne tragem socoteala.

Multe păcăleli am mai mîncat și noi, dar ca atunci mai rar! Noi de convingerea că odăile ne sunt deja plătite din fondurile religioase, i-am dat câte-o coroană de cap, plus costul lapteului, ca recompensă pentru atențiune și bunăvoință. Când colo... ne spune jidanca ruptales că la ea au fost angajate 3 paturi cu câte 2 fl., prin urmare ea are să capete 6 fl., pentru odac, nota bene: pentru o noapte. (Va urma.)

Știri diverse.

Paris. — „Le Petit Parisien“ publică un interviu al corespondentului său din Petersburg cu atașatul militar francez generalul Moulin, care, vorbind despre durata probabilă a războiului ruso-japonez, ar fi zis că războiul luând cursul său normal va dura cel puțin doi ani.

Atașatul militar francez ar fi adăugat tot-odată, că nu vede posibilitatea de a se pune capăt războiului în curând, căci Rușii n'ar eon-simți la vre-o intervențiune.

— Se telegrafează din Shanghai ziarului „Daily Telegraph“ cu data de 3 Octombrie, că după depeși din Cifu, știrea relativă la noile lupte navale dela Port-Arthur și sosirea cuirasatului „Bajan“ aproape de insula Guetzlaff nu este încă confirmată.

Dintr'o sorginte demnă de crezare, se comunică, că aproape toate vasele întrebuințate de Ruși la distrugerea minelor submarine, au dat peste asemenea mine și s'au cufundat.

Londra. După depeși sosite aci, pe drumul la minele Jantal și până la Mukden, precum și la vest de acest oraș, continuă încăerările între avant-posturile ruse și japoneze,

Generalul Stackelberg, care comanda mai înainte la aripa dreaptă a armatei rusești, se află astăzi, după o depeșă primită de „Daily Telegraph“, aproape de mormintele dinastiei imperiale chineze, adevărat la aripa stângă a armatei rusești.

La Mukden domnește liniște complectă. Generalisimul Kuropatkin nu face nici o pregătire în vederea unei înaintări ofensive.

După o știre telegrefată de corespondentul lui „Standard“, dela cartierul generalului Kuroki, Japonezii au avut în intervalul dela bătălia dela Ialu și până la aceea dela Kinciu, afară de luptele date în jurul fortărețelor dela Port-Arthur, un număr de 35.000 oameni uciși și răniți, precum și 10.000 dispăruți și bolnavi. În același timp Rușii au pierdut se pretinde, 50.000 oameni și 30.000 dispăruți și bolnavi.

Tokio, „Oficial“. În ziua de 30 Septembrie st. n., un detașament de aproape 50 cavaleriști ruși au dat foc pe riul Hunho unei jonci chineze.

Știrea răspândită din sorginte rusă, că 17 jonci chineze, încărcate cu munițiuni pentru trupele japoneze, au fost incendiate, este neîntemeiată. Rușii au distrus jonci chineze în masă pentru a împedea întrebuințarea lor de către Japonezi.

Din străinătate.

Sultanul către patriarh în privința Românilor macedoneni. Patriarhul ecumenic a fost chemat la Yldiz-Kiosk (palatul sultanului) unde primul secretar al Sultanului, Tachsin-Pașa, i-a comunicat dorința Sultanului d'a se permite Românilor macedoneni cetirea liturghiei în limba lor, de preoți români numiți de mitropolitii patriarhiști.

„Această concesiune e neevitabilă — a adăugat primul secretar al Sultanului — și puterile mari o susțin.“

Patriarhul a declarat că o așa concesiune este imposibilă, susținând că cererea e făcută de minoritatea Românilor macedoneni, influențați de propaganda românească ce urmărește scopuri naționale.

Tachsin Pașa a raportat acest răspuns Sultanului care din nou a recomandat Patriarhului să satisfacă în oare cari limite, cererile Românilor macedoneni.

Însă Patriarhul din nou a răspuns că e cu neputință și a promis să supună Sinodului recomandățiunile Sultanului.

Impresiunea la patriarhat e foarte mare, cu toate astea Sinodul pare hotărât a nu face nici o concesiune.

Tratatele de comerț ale Germaniei. „Ber. Pol. Nachr.“ scrie următoarele cu privire la tratatele de comerț ale Ger-

maniei: Guvernul german ar putea să aducă înaintea Reichstagului, la sfârșitul lui Novembre st. n., tratatele cu Rusia, Italia și Belgia. Se admite că iscălirea tratatului cu România e apropiată. Tratativele cu Svițera vor mai ține câteva săptămâni. Tratatul cu Austro-Ungaria, unul din cele mai însemnate, însă nu va fi gata așa de curînd, căci negocierile vor rămânea neîntrerupte până ce se vor isprăvi tratativele cu Svițera. Dacă astea s'ar încheia la 15 Octombrie, ar putea începe cele cu Austro-Ungaria; dar 5—6 săptămâni e greu de crezut că vor fi îndestulătoare pentru a ajunge la înțelegere.

Dacă la sfârșitul lui Novembre s'ar vedea că e aproape înțelegerea cu Austro-Ungaria, s'ar mai aștepta câte-va săptămâni cu depunerea și a celorlalte; dacă însă nu, apoi s'ar depune cele gata. Negocierile cu Serbia s'au început, dar nu e vorba de o piață însemnată pentru Germania. Așa că s'ar putea încheia și după anul nou. E însă de crezut că și cu Serbia se va ajunge repede la înțelegere, tot așa cu Grecia. Decî un lucru e sigur: cele mai multe tratate se vor aduce în Reichstag înainte de anul nou dacă nu chiar toate.

Francia și Marocul. Francia își întinde tentaculele dela Alger spre granița dela oranul sudic al Marocului. De un sfert de veac e ceartă între Maroc și Francia dela această bucată de țară, pe care căuta s'o anexeze prin mijloace diplomatice, fără o lovitură. Acum însă generalul Liantey a găsit că trebuie să ocupe acele ținuturi militărește. Delcassé se pare c'a hotărât să încuviințeze ocuparea, căci nu are a se teme de vre-o complicație diplomatică. Francia caută să creze un fapt implinit și prin această ocupare să-și pregătească drumul pentru o ocupare mai întinsă.

Din Anglia. Brodrick, vorbind în Bradley, a arătat că Anglia a fost în drept să lucreze cum a lucrat în Tibet, ținând seamă în totul de drepturile de suzeranitate ale Chinei. Anglia n'a luat nici o bucată de pământ tibetan și nu va avea nici un amestec permanent în treburile năuntrice ale țării. Acum rămâne că, pe lângă munca extraordinară făcută până acuma în India pentru organizarea militară repede și a purta timp de patru luni de zile campanie fără a se aștepta la ajutor din afară. Cea mai bună garanție a liniștei e să se știe că Anglia e gata pentru ori ce.

Austria și Rusia în Balcani. „Fremdenblatt“ polemizează cu „Novoie Vremia“ în privința învinuirilor ce acest ziar rusec a adus Austro-Ungariei că intrighează în Balcani. „Astfel de păreri pline de judecată, — zice „Fremdenblatt“ — în presa mică din Balcani, deseori, și având în vedere orizontul îngust al zisei presei și șovinismul ei, nu ne-am mirat. Dar a vedea asemenea ciudătenii în „Novoie Vremia“ ar putea face pe unii, neorientați în privința presei rusești, să le dea oareși care importanță și să se întrebe, dacă asemenea păreri ale ziarului celui mai răspândit în Rusia, n'ar putea însemna o recire între Rusia și Austro-Ungaria. Dar considerațiile presei ruse asupra întâmplărilor exterioare sunt mai de regulă fantazii, improvizații fără bază politică serioasă. Mai ales în chestiile balcanice îi lipsește cu totul o apreciere independentă a evenimentelor. Aci vorbesc fractiureuri ziaristii unilaterale... Înțelegerea cu Rusia rămâne baza neturcurată a politicii noastre în Balcani, urmată loial de amândouă părțile“. Cere ca presa să nu dea material celor ce doresc turburări în Balcani. „Numai din acest punct de vedere merită prostiile lui „Novoie Vremia“, să se ocupe cineva un moment cu ele. Altfel să nu ne turburăm. Cine știe dacă mâne nu va scrie tocmai dimpotrivă? S'au mai văzut de astea“.

La chestia balcanică. „Moskovskii Viedomosti“, principalul ziar al slavofililor, nu e de loc de părerea lui „Novoie Vremia“ în privința activității Austro-Ungariei în peninsula balcanică. Iată cel puțin ce zice: „Vizita împăratului Francisc Josif la 1897, în Petersburg, înțelegerea făcută atunci în privința treburilor din Balcani, au dat

cu totul altă direcție politicii balcanice. Austro-Ungaria a început a lucra solidar cu Rusia în toate chestiile politice. Această solidaritate a dus la o apropiere intimă între amândouă aceste puteri, cele mai interesante la deslegarea politicii orientului. Vizita de mai apoi a țarului la Viena și la Muerzsteg a fixat definitiv programul cu privire la Balcani. Primirea prințului Bulgariei la Hofburg în Viena e deci semnul văzut al influenței binefăcătoare, ce înțelegerea Austro-Ungaro-Rusă are asupra tuturor chestiilor balcanice. Austro-Ungaria e aliata prietenă a Rusiei și urmărește împreună cu aceasta același scop“.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 8 Octombrie 1904.

— **Congresul „Asociației Române pentru înaintarea științelor“, din București** se va deschide în 9 Octombrie n. e. la orele 10 a. m. în marele salon al otelului „Carol“ din Constanța. Discursuri se vor rosti în prima ședință de prefectul județului, profesorul Dr. Felix și președintele congresului E. Radu. În ședința întâia se va alege biroul congresului pentru 1905 care va fi ținut la Craiova. La 3 d. a. în aceeași zi congresiștii vor face o excursiune pe mare cu vaporul „Regele Carol I.“

— **Dr. Calus Brediceanu** a fost numit referent școlar provisor la consistoriul gr.-or român din Arad.

— **Teatrul Național din București.** Stagiu-nea 1904—1905 s'a deschis Joi în 23 Septembrie (6 Oct.) S'au jucat „Fântâna Blanduziei“ dramă în 3 acte de V. Alexandri și „Pe malul gârlei“ proverb într'un act de Ollanescu-Ascanio. Vor urmă apoi două premiere și anume: Sâmbătă 25 Sept. (8 Oct.): „Institutorii“ comedie în 3 acte de Otto Ernest, — ear Duminecă la 26 Sept. (9 Oct.): „Martira“ dramă în 5 acte de D'Ennery. Comitetul a admis pentru reprezentare earăș două piese: „Săracul Dumitrescu“ comedie într'un act în versuri de dl G. Ranetti și „Surisuri și lacrimi“ dramă în versuri într'un act de Mora.

— **Piese noue.** Direcțiunea Teatrului Național din București va compune repertoriul stagiunii sale viitoare din următoarele piese: Prejudecați, piesă în patru acte de dl Gr. Ventura; Nu strică ele, piesă în 3 acte de dl H. G. Lecca; Crimă sau virtute, dramă în 3 acte de dl Bengescu-Dabija; Uitare de sine, dramă în 3 acte de dl G. Ursache; Cuib de Șoim, poem dramatic într'un act de dl I. C. Bistrițeanu; Șarpele casei, comedie în 4 acte de dl V. Leonescu; Săracul Dumitrescu, dramă într'un act, de dl G. Ranetti; Zestre, dramă în 3 acte de * * Puterea calomniei piesă în 4 acte de dl Emil Nicolau; Ceasul rău, dramă în patru acte de dl locot Stanian; Zănatecul Statului, dramă în 4 acte de dl Th. Cornel; Irena, comedie în 4 acte de d-na Nelly-Cornea; Eterna luptă, dramă în 3 acte și un tablou de d-na Nădejde; Ali Baba, basm feeric în 5 acte de dl Mircea Demetriadi; Indreptare, dramă țărănească, dramă în 2 acte de dl D. Nichifor; Simpatie și intrigă, dramă socială în 4 acte de C. G. Brădățeanu; Meseriaș cu orice preț, comedie într'un act de dl Nichifor; Carturăreasa, comedie într'un act de dl Nichifor; Ultimul sacrificiu, dramă în 3 acte de dl C. Braescu; Intre frați, comedie în 5 acte de dl G. Moruzzi; Doue logodne, comedie în 3 acte de dl S. M. Stempo; Moraliștii, comedie în 3 acte de dl Iosif Vulcan; Un manifest studentesc, comedie în 2 acte de dl I. Vasilescu; Ion Vodă cel cumplit, dramă în 5 acte de d-na Gribincea; Miron Costin, dramă în 5 acte de dl V. Cosmovici; Iosif Balsamo, dramă feerie, după Al. Dumas, de d-na Eugenia Cocos; Ucigă-l Crucea, de d-nii Leonescu și Duțescu.

— **Transportarea reliquiilor pontificalei Leone XIII.** Din Roma se vestește, că consiliul cardinalilor sub presidența papei a hotărât mutarea reliquiilor pontificalei Leon XIII în biserica din Lateran. Vicarul episcopesc în privința asta a și luat măsurile necesare.

— **Președintele Academiei din Viena.** Din capitala Austriei se scrie că M. Sa a întărit reale-

gerea de președinte al Academiei de științe austriacă a profesorului emerit de geologie la Universitatea din Viena.

— **Conferența pentru pace.** Se telegrafează din Washinton că puterile au respins propunerea președintelui Roosevelt de a se convoca o nouă conferință internațională pentru pace.

— **Profesorul Koch la Paris.** La ședința Academiei franceze de medicină a luat parte ca oaspe și prof. Koch, care aflându-se în Paris, și fiind membru corespondent al Academiei, s'a folosit de privilegiul de a asista la ședință. Koch zilele proxime va călători în Africa de sud, pentru a-și continua studiile asupra tuberculozei la animale.

— **Afacerea principesei Luisa de Coburg.** Afacerea principesei Luisa de Coburg a luat o întorsătură însemnată. Oficiul mareșalului de curte din Viena a ordonat în urma hotărârii luate Joi examenarea stării mentale a principesei Luisa, invitând pe curatorul principesei Dr. Feistmantel și pe avocatul prințului Filip de Coburg dr. Bachrach la o conferință pentru a stabili amănuntele acestui examen. La conferința aceasta a fost invitat și avocatul principesei Dr. Stimmer. Rămâne întrebarea dacă conform dorinței principesei va fi aleasă comisiunea medicilor, care va avea să decidă în afacerea asta. Toate semnele arată, că dorința principesei va fi respectată, căci altcum întreaga procedură ar fi numai o simplă comedie.

— **Epistolă dela podul sudic.** Savantul francez Charcot, care mai anul trecut plecase în fruntea unei expediții cu scopul de a explora polul sudic a trimis o epistolă surorii sale, care este văduva fostului ministru francez Waldeck-Rousseau încetat din viață înainte cu câte-va luni. Această epistolă îi este ultimul adio dela lumea civilizată, înainte de ar ajunge între munții de gheață unde probabil să-l aștepte o moarte inevitabilă. Epistola, pe care savantul francez a scris-o din Ushnaia este datată din 27 Ianuarie, a cărei transportare s'a făcut prin un pescar de foc. Charcot numai la 26 Ianuarie s'a hotărât să meargă mai departe. După epistola asta călătoria sa este foarte frumoasă neîntâmplându-i-se până acum nimic pe vapor. La locul acesta a făcut cercetări magnetice. În epistola sa trimite cumnatului său Waldeck-Rousseau sărutul din urmă.

— **În amintirea lui Emil Zola.** În 1 Oct. n. s'a împlinit un an dela moartea marelui romancier francez Emil Zola. Din acest incident prietenii lui au aranjat festivități mari, în cari s'au scos în relief însemnătatea și activitatea politică, socială și culturală a lui Zola. Duminică a avut loc o manifestațiune grandioasă la mormântul lui Zola 10.000 oameni cu capetele descoperite au defilat pe dinaintea mormântului. Defilarea a durat 3 ore. Mormântul a fost împodobit cu numărate buchete și cununii scumpe de flori.

— **Societatea numismatică română din București** a bătut cu ocazia aniversării a 400-a a morții lui Ștefan-cel-Mare o foarte frumoasă medalie mare de bronz comemorativă. Societatea numismatică mai dispunând de un număr de medalii de aceste, se aduce la cunoștință că ele se găsesc la librăria Sococu în București, precum și la casierul societății, dl locot. colonel G. Iordănescu, strada Lipscani 7, București.

— **Prietenia Germaniei.** Mirsky a declarat unul interviator: „Prieteni din inimă cu Germania e pentru noi de cea mai mare însemnătate. Germania e prietena noastră tradițională; prietenia aceasta nu poate fi prea mult cultivată.

Dușmanul din răsăritul depărtat amenință Europa întreagă. Asta ar trebui s'o priceapă și Anglia. Tuturor naționalităților din Rusia trebuie să li se facă dreptate. Numai puțin răbdare și toate să vor limpezi! Pentru mine nu sunt naționalități deosebite și credincioși eterodoxi, ci numai Ruși. Presa are nevoie de schimbare. Libertate absolută a presei nu se poate, dar aer trebuie să-i dăm.“

— **Poulsen inventatorul telefonului** a făcut o invenție nouă prin care realizează foarte simplu continuarea undulațiilor electrice. Astfel reușește a regula telegrafia fără sârmă încât nu pot fi prinse deșele de cel nechemăși. Prin această invenție se face cu puțință telefonarea fără sârmă, apoi cârmuirea unei bărci sau explozarea unei torpile, dela depărtare, fără a întrebuița sârmă, deci tot prin razele electrice.

— **Rosele țaravnei.** Se zice, că țarina Alexandrovna nu este iubitoare de pompă, și că mai ales dela începutul războiului se îmbracă foarte simplu. Țaravna peste tot își permite numai un lux, care nu consistă în purtarea de bijuterii ori alte scumpețări de felul acesta, cari repsintă uneori și 10 averi, ci în fixarea câtorva roze în păr. Aceste roze îi se aduc din Kremlin, unde grădinarii speciali se ocupă cu plantarea și cultivarea rozelor, regina florilor, pentru a avea țaravna în fie-care dimineață câte-o cunună pe cap, și pentru a li se produce parfumul predilect al augustei doamne.

— **Căsătoria regelui Spaniei.** Maura, primul ministru al Spaniei, a desmintit știrile despre căsătoria regelui Alfons și despre călătoria sa în Anglia.

— **Adunarea Cehilor tineri din Praga.** Alături s'a ținut la Praga o întrunire a fruntașilor tinerii Cehi din Boemia și Moravia, sub președinția deputatului Dr. Heroldl, la care au luat parte peste 1200 de partizani.

Scopul acestei întruniri a fost reorganizarea partidului Cehilor tineri. S'a hotărât continuarea obstrucțiunii. Un orator a declarat că numai în cazul când Austria va deveni un stat federativ, se va putea restabili pacea.

— **Mormânt antic la Barboși.** Soldații dela fortificațiile dela Barboși, făcând niște săpături în dealul din fața gării, au dat peste un mormânt antic de toată frumusețea. Sierul e de marmoră albă și acoperit cu un copac tot de marmoră, foarte bine lustruit.

De asemenea s'au găsit și mai multe utcioare tot de marmoră.

Capacul sierului e scos, restul sierului e încă în pământ și se procedează la scoaterea lui.

Până acum, zice „Tribuna Literară“ din Galați, nu se vede nici o inscripție pe acest sieriu, probabil însă că trebuie să fie în interior.

Autoritățile superioare au fost avizate.

— **Puterea în morală.** Armata japoneză este foarte cumpătată. Prăvălii de unde s'ar putea cumpăra raki (un fel de vin de orez) sau bere, se află la depărtare de 80 de klm. dela lagăr, așa că ofițerii foarte rar, iar soldații de loc nu au cum să bea băuturi spirtoase. Restaurantele cu șampanie și cu vutki, cari joacă rol așa de mare la armata rusească, și cafelele șantante cu cântărețe cu păr galben lipseau de asemenea. *Armata japoneză nu e urmată de nici o femeie.* Ceaiu, evantali și țigarete, acesta e luxul soldatului japonez. Petrece pescuind, scriind scrisori și citind ziare. Fiecare soldat are în raniță o amintire din patrie: sfoara și undița sa. Dela generalul Kuroki până la cel din urmă culi, care aleargă în urma calului stăpănu-so, toți pescuesc cu undița. Când vezi acești băieți cu ochii blânzi stând cu răbdare ceasuri întregi cu undițele pe lângă un pârâu de munte, ca să prinză un peștișor doi, n'ai putea crede că sunt aceeași oameni, cari în groaza ploaiei de șrapnele iau cu asalt stânci priporoase și aduc Cazaci uriași, față de ei, imblânziți, ca prinși. Ar fi nedreaptă descrierea soldaților japonezi, dacă n'am pomeni de politeța și de cinstea lor. Corespondenții ziarelor, cari trăiesc în mijlocul armatei japoneze, dând la iveală oareși care lux relativ, care ar putea fi ispititor pentru soldații cari trăiesc atât de pe sponci, lasă lucrurile noastre să stea părăsite și nepăzite fără a se

atinge de ele. Nu fură nimic, nici măcar tutun sau de ale hranei. Nu s'ar putea spune același lucru de alți soldați. De altfel ideea proprietății e slab dezvoltată la toate armatele și nimeni nu e sigur de proprietatea sa, dacă nu-și cară lucrurile cu sine ori dacă nu le leagă cu lanțuri de cort.

În Cuba și în Transvaal, dacă nu exagerează ofițerii și corespondenții, furtul lucrurilor mișcătoare era la ordinea zilei.

— **Moartea unui general revoluționar maghiar.** La 6 Octombrie Ungurii au avut o zi de îndoită înfrustrare: atunci, ca de comun serbău memoria celor 13 generali dela 1848; tot în ziua aceea au primit și vestea de peste ocean că un compatriot al lor, care luase parte și el la campania pentru detronarea casei domnitoare, a încetat din viață. Bătrânul Czeck este acesta, un român renegat și lăpădat de neamul său pentru a figura în istoria altui neam ca personaj însemnat și vecinic nemuritor. După Ungurii resculăți fură siliți după multe svircoliri să depună armele la „jalmcul Vilagos“ (Siria), viteazul general probabil trecându-i pofta martiriului, ca și lui Kossuth, o luă spre frontieră și izbuti să scape cu fuga sub nume fals până la Hamburg. Aici și-a scris memoriile asupra campaniei lui Bem în Ardeal. Din Hamburg a trecut apoi la Paris, unde venia în contact cu personajii politici și literare notabile. Lovitura de stat dela 1851 i-a luat voia de a politiza primind un post la construirea liniei ferate Mont-Cenis. În calitatea asta a făcut cunoștința fiicei generalului Iuan Manuel O de Rovas, pe care o și luă la 1859 în căsătorie. Sub durata războiului franco-austro-italian dela 1859 se trudia mult să organizeze cu ajutorul lui Cavour o legiune maghiară pentru a ataca Austria în aceste momente de grea încercare. Silința asta însă a fost zadarnică, în urma căreia după încheierea păcii la Villafranca a părăsit Europa, trecând în Argentina la Buenos Ayres, unde a trăit până la sfârșitul vieții sale.

— **Impăratul Saharei“ la Berlin.** Mult pomenitul Jacob Lebaundy, francez exaltat, care are mania de a deveni cap încoronat cu orice preț și care în scopul acesta s'a și proclamat pe sine de împărat al Saharei, a întreprins o călătorie de studiu prin Europa. Astfel a venit și la Berlin, unde voește să studieze arangiamental militar de acolo, dar afară de asta va cerceta și stabilimentele electrice și colecțiile științifice.

Cu această ocaziune va căuta întru cât se poate să stabilească între „imperiu“ său imaginar și cel german și legături diplomatice. Se vede deci, că „M. Sa“ se ocupă foarte serios cu „organizarea“ imperiului său, și nu e numai o glumă proastă, de care vorbesc ziarile cu atâta haz. În portul dela Antwerpen ancorează și „flota“ sa constătoare dintr'un vapor. Acesta așteaptă pe „Maiestatea Sa“ să plece cu un echipament de 1000 oameni în Africa, pentru a ocupa imperiu. Ca și oricare alt domnitor european, așa și împăratul Iacob I: are marfă înclinațiunii pentru pace, drept aceea se va ni-zui să-l coste cucerirea cât se poate de puțin sânge. Curtea sa, dusă cu sine la Berlin, constă din doi servitori. Foarte sărac împărat, chiar și de aceea i-ar prinde bine o împărăție bună și bogată, să poată trăi mai împărătește.

— **Desordini și Rusia.** În micul oraș Rudnia s'au renoit excesele antisemite. Populațiunea satelor din împrejurimi a luat parte la tulburări.

S'au spart toate geamurile dela casele Evreilor. Mulți Evrei au fost bătuti cu cio-megele.

Evreii s'au înarmat și au alungat pe năvălitori din casele lor.

— **Hymen.** Dl Ilariu Gonția și d-șoara Silvia Roman anunță cununia lor săvârșită în Sibiu, 19 Septembrie 1904.

— **Cum s'a încheiat alianța între Germania și Austro-Ungaria.** Biograful lui Bismarck, Dr. Hans Blum descrie foarte interesant istoria încheierii alianței între Germania și monarhia noastră. Datele le-a comunicat însuși prințul încă pe timpul când marele Pan era în viață trăind retras în solitudinea-i de eremit la Friedrichsruhe.

Blum povestește, că alianța aceasta a fost rezultatul politicii anti-germane a prințului Gorciacof. Actuală a devenit abia la 1870, când tri-

mişii puterilor s'au întrunit la Novibazar pentru a demarca frontiera dintre ambele imperii vecine. In decursul conferenței reprezentanții Rusiei de-odată ca din senin au pretins, ca membrul german al anchetei să adopte toate cele-ce exmișii ruși cer. Insuși țarul a scris din Livadia trei epistole împăratului german, în afacerea asta, ear epistola a treia avea tenorul încât purtarea împăratului rusesc avea impresia unei amenințări.

Când Bismarck fu încunostințat asupra conținutului epistolei, cancelarul voi să arate o atitudine resboincă față de Rusia. Impăratul Wilhelm într'aceea sub ascuns puse la cale o întrevedere cu țarul fără știrea lui Bismarck, care întrevedere a și urmat la 3 Sept. 1879 la Alexandrovo. Resultat însă n'a avut deoarece Rusia și d'aci n'ainte a continuat cu politica ei antigermană, ear multe semne mici arătau cu siguranță că este în geneză o alianță franco-rusă.

Bismarck era atunci la Gastein luând foarte serios înstrăinarea Rusiei de către Germania. Sub impresiunea asta cancelarul de fer scrisă o epistolă contelui Andrassy în care a atins și ideea unei alianțe germano-austro-ungare. Andrassy numai decât plecă la Gastein, unde s'au înțeles foarte amănunțit asupra condițiilor alianței, și când împăratul de asemenea a aderat la ideea aceasta, Bismarck a venit la 21 Septembrie la Viena, unde s'a încheiat alianța între ambele imperii. Convențiunea subsemnată de Bismarck, Andrassy, Tisza, și bar. Haymerling a fost îndată sancționată și din partea M. Sale a împăratului Francisc Iosif. Impăratul Germaniei însă a refuzat scurt și categoric să semneze tratatul, numai când Bismarck și întregul cabinet amenința pe împărat cu demisionarea, a sancționat și el acordul alianței, care a fost încheiat definitiv la 7 Oct. 1879, intrând scurt după aceea în alianță ca al treilea membru și Italia.

— **Deosebirea între oficerii superiori ruși și japonezi.** Cetim în „Die Zeit“ următoarele: Un corespondent al agenției Reuter diu cartierul general al lui Kuroki, scrie următoarele: „Purtarea generalilor ruși e mai bătătoare la ochi și încurajează poate mai mult decât a generalilor japonezi, dar purtarea acestora e cea mai potrivită cu rolul de generali. Generalii japonezi nu fac nimic pentru public. Numărul cel mare de oficeri și mai ales de generali ruși, căzuți până acuma față cu faptul că nici un general japonez n'a fost până măcar rănit, trebuie atribuit deosebirei între purtarea unora și altora. Generalii japonezi sunt conducători, ai Rușilor, urmând tradiția lui Scobelef, se cred datori a merge în fruntea soldaților lor. Din liniile japoneze vedem bine pe oficerii ruși călărind înaintea soldaților lor, îmbrăcați în haine albe bătătoare la ochi; pe când Rușii a nevoie ar cunoaște pe oficerii Japonezi, cari nu se deosebesc, de fel prin uniformă, de soldații de rând; iar Kuroki și generalii de sub el, stau undeva, îndărătul liniei de luptă, și o conduc prin telegraf și telefon. Electricitatea n'a jucat nici odată în vreun războiu un rol mai mare decât în acesta, la Japonezi. Fiecare general de brigadă șade ca un ambasador modern la capătul unei șirme, controlat de comandantul de divizie și acesta de comandantul corpului. Trupele de geniu urmează cu cea mai mare înțeleală cu șirma etc., și instalează pe dată stațiile telegrafice și telefonice trebuitoare. Unde se începe o luptă, numai ce vezi venind dela cartierul general pioneri cu ponii, încărcăți cu legături de bețe de bambus ascuțite, după aceștia vin culii cu căruțe cu două roate, pline cu roate de sirmă de aramă. In grabă înfig bețele de bambus, așează șirma și telefonul e gata. Până acuma nu se știe să se fi folosit Rușii așa bine de telegraf.

— **Anunț literar.** Gramaticile fiertatului meu soț, aprobate de înaltul guvern și Ven. Consistor din Arad, sunt a se căpăta și pentru mai departe la mine. Profesorii și învățătorii vor primi rabat de 20%.

Cărțile sunt:

Gramatica rom. pentru învățământul secundar partea primă Etimologia. Prețul 2 cor. Gramatica rom. pentru învățământul secundar partea a doua. Sintaxa. Prețul 1 cor. 20 fil. Gramatica elementară partea primă pentru clasa III-a. Prețul 30 fil. Gramatica elementară partea a doua pentru clasa IV.-a. Prețul 60. fil. Cu deosebire stimă: *Veduva: Aurelia Dr. Petranu*, Arad, str. Lázár Vilmos Nr. 4.

— **Atragem atențiunea binevoitoare a p. t. public de dăruie asupra inseratului d-lui Hauer Lajos farmacist în ARAD (Pécskai-út).**

Recomandăm în deosebită atențiune a publicului românesc prăvălia și atelierul dlui Hartmann 'ái (Boros Béni-tér nr. 16 l. em. 14) de porțelan și maiolica. Aci se primesc colorări și pictore de vase de porțelan și maiolica după dorința. Aci se pot căpăta tot felul de vase de prânz, de dejun, de teă etc.

— **Atragem atențiunea p. t. public asupra anunțului dlui Poillák Sándor, fabricant de țigle.**

Bibliografie.

Au apărut de Dr. Augustin Bunea cononic metrop. 1. *Metropolitul Dr. Ișan Vancea de Buteasa*, schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. *Cestiuni din dreptul și istoria bisericii românești unite*, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 fileri. Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. *Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein*, (1728—1751) Blaj 8° mare, 422+XVI pag. Costă 4 cor., (pentru România 5 lei).

4. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în Schematismul arhidieceșei de A.-Iulia și Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. *Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Pentru Aron*, Sibiu 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. *Vechile episcopi românești: a Vadului, Geoagiului, Silvașului și Belgradului*, Blaj 1903 8° 162 pag. Prețul 2 cor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. *Episcopii I. P. Aron și Dionisiu Novacovic*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 filer (pentru România 5 lei).

8. *Discursuri, Autonomia bisericăscă, Diverse*, Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia semin. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul spedându-se banii înainte, — ori contra rambursă. 390 3—5

A apărut:

Liturghia sfântului Ioan Gură-de-aur, pusă pe note muzicale, după melodiile celor opt-glasuri bisericești și armonizată, pentru corurile de 4 voci bărbătești, de *Iuliu Birou*, nvțător și cantor primar, și dirigentul corului Reuniunii de cântări „Armonia“ din Ticvanul Mare, (p. u. Ká-kova). *Opul I.* Editura autorului. Toate drepturile rezervate. Prețul 5 coroane, plus 30 filleri pentru porto.

Se află de vânzare la autor și la Librăria *Petru Simțion* în Arad.

»Biserica și podul din Borzești«

de Dr. C. I. Istrati.

precum și o ochire relativă la bisericile zidite de Stefan cel mare. Cartea e înzestrată cu 49 chipuri bine reproduse și se expediază contra Lei 3.50 de către librăria depozitară C. Sfeteș din București, franco și recomandat.

N. Iorga, Ștefan-cel-Mare, Mihai-Viteazul și Mitropolia Ardealului 40 bani.

Noul abecedar de Dr. P. Spran. Nagyszeben (Sibiu). Tiparul Tipografiei arhidieceșane 1904 prețul 40 fil.

Călauza noului abecedar de Dr. P. Șpan Nagyszeben (Sibiu). Tip. tip. arhidieceșane 1904.

Biserica din Lehecent-Cărpinet. Schiță istorică de S. S. Secula. Tipogr. diecesană, Arad.

Felurimî.

Cel mai însemnat fapt din viața. Editorul unei reviste americane a pus cetitorilor săi următoarea întrebare:

„Care a fost cel mai însemnat fapt în viața d-tale? 50 dolari pentru răspunsul cel mai potrivit!“

Au intrat mai multe sute de răspunsuri din partea cetitorilor.

Cel mai potrivit răspuns după părerea comisiunii de premii, a fost următorul: „Cel mai însemnat fapt a fost în viața mea, că m'am născut“. Trimițătorul acestui răspuns a fost premiat.

După o lună editorul foii a publicat un nou concurs punând întrebarea:

„Care este faptul cel mai însemnat din viața d-tale?“

Din răspunsurile numeroase intrate a fost premiat următorul: „Respirarea“.

Despre Tibet. Acest nume s'a dat de Marco polo ținutului enorm dintre Himalaia, Kuen-Lun și Kukunor Indigenii își numesc țara Bodjul, iar Chinezii Tșang. Populațiunea nu e numeroasă e abea de 2—3 milioane, de și întinderea Tibetului e de peste 300.000 de kilometri pătrați.

Cel dă o deosebită importanță platoului tibetan e pozițiunea sa geografică, cel face vecin cu posesiunile Rusiei și Angliei. E așa dar un măr de discordie între aceste două mari imperii. Acum doi ani Rușii isbutiră să obțină dela Chinezii, stăpânii Tibetului, oare care drepturi esclusive asupra acestei țări, și dacă n'ar fi intervenit războiul ruso-japonez, de sigur că expedițiunea engleză a generalului Macdonald nu s'ar fi întâmplat. Așa supremația morală a Rusiei asupra Tibetului e înlocuită acum prin cea a Angliei, după cum resultă din tratatul încheiat la 1 Septembrie a. c. cu reprezentantul guvernului din Peking Eată ce să aranjează în acest tratat, comunicat de guvernul chinez ziarului Times:

Tibetul trebuie să fie deschis comerțului englezesc, iar la frontariile anglo-tibetane să se înființeze trei iarmaroace, și anume la Yatung, Gyantse și Zortoc.

Tarif vamal în interiorul țării nu se va mai tolera.

Angliei i se va plăti despăgubire de 12 $\frac{1}{2}$ milioane de franci pentru expediția sa.

Să se demonteze în același timp fortărețele dela frontarii

Cel mai important articol e al IX, care e îndreptat în contra Rusiei, fără însă ca ea să fie menționată.

Acest articol dispune că, fără consimțământul Angliei, nu se va putea înstrăina nici un petec de pământ din teritoriul tibetan nici prin vânzare, nici prin închiriere, nici prin ipotecă, la o putere străină; că nici o putere străină nu se va putea amesteca în afacerile interioare sau exterioare ale Tibetului; că nici o putere străină nu va putea trimite în Tibet agenți oficiali sau persoane particulare spre a se ocupa cu conducerea de afaceri publice; că nici o putere străină nu va putea obține autorizațiunea să construiască șosele, drumuri de fier, să înființeze linii telegrafice sau să exploateze mine de orice natură ar fi ele.

Eată deci înființarea protectoratului englez asupra Tibetului.

Ceeace e remarcabil în acest tratat încheiat la Lhasa, e că guvernul chinez e încântat de eliminarea influenței ruse din vasta sa provincie.

Consecințele tratatului anglo-chinez-tibetan va fi că d'aci înainte Rusia nu va mai putea amenința flancul indian al posesiunii engleze dela oceanul indic.

In același timp influența rusă în Asia se slăbește tot mai mult.

Câte schimbări de pe urma războiului cu Japonezii!

Un tren oprit de gândaci. — Pe linia ferată între Ranway New-Yersey (America) s'a lăsat un roi de gândaci numiți „Colorado“ cari acoperiseră cu un strat gros linia ferată. Trenurile, cari au ajuns în mijlocul miliardelor de gândaci, au fost oprite și numai după ce gândacii au fost depărtați cu un plug de zăpadă aplicat înaintea mașinei și după ce șinele au fost presărate cu nisip, trenurile și-au putut continua drumul.

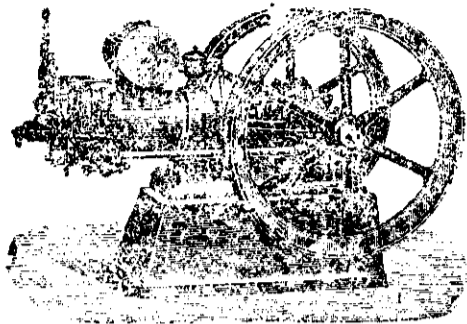
POȘTA REDACȚIEI.

Ioniță din Vraniiu. Versurile d-tale nu sunt de publicat; trimite-le direct. Manuscrisele nu se înapoiază.

Redactor responsabil: *Ioan Russu-Șirlianu.*
 Băitor-proprietar: *George Nichia*

Numărul Telefonului 86.

Atelier de mecanica și atelier de mașini,
Întreprindere de instalațiuni
de gaz și apeducte.

BEER ISTVÁN
inginer privat.

TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS, Küttl-tér

Tot felul de instalațiuni de iluminare
ori-ce sistem, deposit de reflectori,
instalațiuni de băi și closete.

Executare specialistă de reparațiuni
de mașine și cazane. 318

Planuri și bugete gratuite.

Numărul Telefonului 86.

Valentiny József iun.

croitor.

ARAD, strada Fabian Nr. 12 la colțul
stradei Deák Ferencz (Casa Bonts).

Confectionează tot felul de

costumuri, pardesiuri și paletouri

pentru bărbați, pentru prețuri culante din
materii indigene și engleze de lână, după
croiu modern.

Novitățile pentru sezonul de toamnă
a sosit deja și astfel mă aflu în poziția
plăcută ca pe lângă prețuri ieftine să co-
respund celor mai delicate pretensiuni.

Cu stimă: 342

Valentiny József jun.

croitor.

ARAD, Strada Fabian Nr. 12

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

a
Fraților Berta

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrásy-tér 3.

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în
diferite instrumente, în *ferării pentru mobile*
și *edificii*, *cuptoare de fer de Nadrag și*
Meiding de primul rang. Mașine (sparher)
pentru bucătări de Olanda elegante, specia-
lități pentru economia de casă, dulapuri
pentru ghiață

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători.
Mopopol de vânzare a *coaselor de oțel Ba-*
rabás Béla și a *pumpelor de stropit contra*
neronosporei pe lângă o *garanță de 10 ani.*
Instrumente de vierit etc.

Foarfece engleze Solingene veritabile, pen-
șiluri și briciuri,

Deposit exclusiv **AHOI.**

Pe seama ținuturilor sud-
ungare unicul deposit al lu-
strului de argint: VENUS
pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectuează pentru
prețurile ieftine de zi. 221

BIUROU PENTRU CLĂDIRI.

Temesvár-Jozsefváros Kossut-utca 6 sz.

STAMER VILMOS

măiestru zidar și expertizor jurat

primește construirea de planuri pentru zidrie, a-
cordă consiliu în ori-ce fel de afaceri de clădire,
conduce și supraveghează clădiri; reprezintă fa-
355 bricele cele mai capabile de concurs.

Un învățat absolvent de școala industrială

— condițiuni de plată favorabile —

Igaz
Sándor

clasiornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul
cel mai mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint.

Primul atelier din Arad, pentru re-
pararea de clasornice și bijuterii.

CIOBAN și NADRA

măestru zidar diplomat.

ARAD, Deák Ferencz-utca 34 sz.

Avem onoare a aduce la cunoștința p.
t. public ziditor, că sub firma de mai sus
am deschis

un birou de zidire

Primim tot felul de lucrări de zidit
și anume: zidiri noi, transformări de zidiri
vechi, construirea de frontispicii cu materie
ori fără materie atât în loc cât și în pro-
vincie, pentru garanță de 3 ani.

Primim construiți de planuri, faceri
de buget pentru prețuri foarte ieftine.

299

Cu toată stima:

CIOBAN și NADRA.

Avem onoare a aviza pe stim. noas-
tră clientelă, că în 10 Oct. a. crt, am stră-
mutat cancelaria noastră din Strada Salacz
Nr. 3 pe *piața Boros-Béni Nr. 3 etagiul I*
în casa Szelle József.

Biroul general de informațiuni Arad

Klonda și Szátmáry.

KALMÁR JÓZSEF

prăvălie de aparate electrice.

ARAD, Salacz-utca 2.

Are în deposit:

biciclete de primul rang

precum și toate părțile constitutive pentru
biciclete, gumi și lămpi de acetylen!

In atelierul său

reparează, transformă și mărește biciclete
cu roate mobile.

Primește emalarea de biciclete în foc, ni-
chelarea părților constitutive de biciclete,
sau ori-ce reparațiuni de felul acesta.

— Condițiuni de plată favorabile. —

Montează:

telefoane cu încopciare de
cerc ori catrală.

Telefoane mici de case,
instalări de clopoșele e-
lectrice, ori repararea
acestora.

— Prețuri culante. —

Are în deposit:

Mașini de cusut SINGER

Mașine cu suveică rotunda sistem Singer
ori mașini de cusut pentru odai.

In atelierul său

se primesc tot felul de reparațiuni apar-
ținătoare acestei branșe.

Se primesc reparațiuni de mașine de
brodat în rate favorabile lunare.

Nr. Telefonului pentru oraș și comitat 242.

Colorare de porțelan și maiolica de artă!

Boros Béni-tér 16 sz 1, em. 14.

Respectuos aduc la cunoștința părților și spriginitorilor industriei de artă maghiară, că în atelierul meu de colorare îndeplinesc colorări cel mai distins gust corespunzătoare.

P. O. Public poate comanda la mine vase de prânz, de dejun, de tea etc. după ori-ce model. Pictez porțelan în mode cel mai bun executat, cu numele, monograme, pentru prețurile cele mai ieftine. Comandele se pot alege după modele gata și din cataloage ilustrate, pe care îl pun ori-cărui, care îl cere pe o carte postală, la dispoziție.

Nisuița mea principală este să bine merit de încrederea și îndestulirea on. public.

Primesc pictări de oleu și aquarel etc.

Dau ore la domiciliu damelor iubitoare de pictură de porțelan, maiolica, ear vasele pictate de ele le ard.

Vase de porțelan, maiolica, și sticlă sparte, numai eu sunt în stare aici în Arad să le lipsesc în cup-torul meu, pentru a putea fi folositoare și mai departe.

Cu deosebită stimă:

HARTMANN PÁL.

284

Condițiunea principală a

FRUMȘETEI

este, ca fața și mâinile să fie fine, ear în scopul acesta mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pelea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii supărăcioși, alunițele și petele de ficat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul HAUER LAJOS.

A R A D, Pécskai-ut.

287

Noroc escelent la Török!! Incomparabil

priește norocul prăvăliei noastre principale. În scurt timp am plătit mai mult de 17 milioane coroane câștig onorațiilor noștri clienți. — Recomandăm deci ca să luați parte la jocul de lozuri (loteria) cel mai norocos din lume. — La loteria ce va urma sub Nr. 15 cu licența reg. ung. eară pe

110,000 lozuri vor cădea 55,000 câștiguri

și se va trage cu totul colosala sumă de

14 milioane 459,000 coroane

în timp scurt de 5 luni.

Cel mai mare câștig la cel mai norocos caz va fi

1.000,000 DE COROANE

Mai departe 1 premiu 600,000, 1 premiu 400,000, 1 à 200,000, 2 à 100,000, 1 à 90,000, 2 à 80,000, 1 à 70,000, 2 à 60,000, 1 à 50,000, 1 à 40,000, 5 à 30,000, 3 à 25,000, 8 à 20,000, 8 à 15,000, 36 à 10,000 coroane și alte multe; cu totul 55 000 câștiguri și premii

în suma de 14 milioane 459,000 coroane.

1/8 los ver. fl. — 75 sau 1.75 cor.	1/4 los ver. fl. 1.50 sau 3— cor.
1/2 " " " 3— " 6— "	1/1 " " " 6— " 12— "

Lozurile le trimitem cu rambursa sau prin trimiterea înainte a sumei. — Planurile oficioase gratis — Comande pentru lozuri veritabile cerem

pâna în luna Octomvre 24 a. c.

a se trimite cu încredere la noi

391

Török A. és Társa

CASĂ DE BANCĂ în BUDAPESTA.

Cea mai mare negustorie de lozuri din patrie. — Prăvăliile ne-gușătoriei noastre supreme de lozuri sunt:

Centru: Teréz-körut 46/a. Filiale: 1. Váci-körut 4/a.
2. Muzeum-körut 11/a. 3. Erzsébet körut 54/a.

Cuponul de comandă se ia. Banca Török és Társa, Budapesta.

Rog pentru mine a se trimite I. clasă de bilete pentru loz. reg. ung. cu planul de jos oficios.

Suma în coroane	Vă rog a o rambursa. o trimit cu mandat postal. o dau în bilete (banenote, timbre)	ce nu convine se șterge.
-----------------------	--	--------------------------------

Fabrică de mobile în Arad.

Am onoare a atrage binevoitoarea a tențiune a m. on. public asupra

fabricii mele de mobile

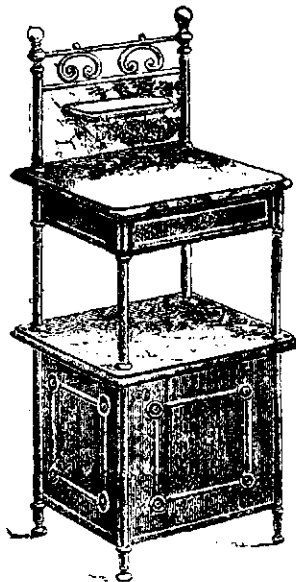
aranjată în

Arad, colțul străzilor Deák Ferencz și Lázár Vilmos,

unde se pregătesc patari de fer, mese, du-lapuri pentru lavoare, cărțe pentru copii executate în modul cel mai artistic. Cu începerea sezonului recomand moderatorul de căldură pentru cuptoare, cari le am în vânzare pentru prețuri cuinate și executate foarte cu gust.

Fac la comande noi și provăzute cu gravuri și desenuri după cerere. Hotelie-rilor, cafegilor și proprietarilor de localuri de vară recomand flegoriile mele și sca-nele mele de grădini fabricate proprii. Se primesc reparaturi de mobile, politură și vopsire de nou.

Recomandându-ne binevoitorului sprigin al on. public din loc și din provincie, ră-mănem cu perfectă stimă:

FLEISCHER TESTVEREK

A R A D,

316

Colțul străzilor Deák Ferencz și Lázár Vilmos.